

БИЛТЕН

Број 7

31.07.2019.

026/4711-035, E-mail:info@psssd.org.rs
11431 Колари, Железничка бб,
Саветодавна служба ПССС Смедерево

Садржај:

Вирус шарке шљиве.....	3
Саветодавац: Славица Стојкић	
Бактериозе паприке и пасуља.....	4,5
Саветодавац: Жаклина Младеновић	
Одређивање оптималног времена бербе јабуке.....	6,7
Саветодавац: Горан Ђорђевић	
Пострна сетва цвекле	7,8
Саветодавац: Драгомир Радић	
ИПАРД II програм ЕУ-Мера 7.....	8,9
Саветодавац: Горан Павловић	
Субвенционисање набавке квалитетног приплодног материјала Министарства пољопривреде.....	9,10
Саветодавац: Снежана Петровић	
Агропонуда-обавештење.....	11
Цене са сточне и зелене пијаце.....	12,13,14

Тираж 300

ВИРУС ШАРКЕ ШЉИВЕ

Plum pox potyvirus

Вирус шарке шљиве је један од најраспрострањенијих вируса воћака. Болест је први пут откривена у Бугарској, до средине осамдесетих година болест се врло брзо проширила по Европи и другим континентима, где се гаји коштичаво воће. Осим шљиве вирус напада брескву и кајсију. Болест шарке шљиве проузрокује вирус Plum pox potyvirus. Вирус заражава све делове биљке уз појаву карактеристичних симптома на листу, цвету и плоду. Симптоми могу бити прикривени или се губе током сазревања. Појава симптома зависи од спољашњих услова као што су температура, начин и интензитет гајења воћака. Први видљиви симптоми болести јављају се у пролеће, тј. на развијеном лишћу, у виду мозаичног шаренила лоцираног између нерава листа. Јављају се и пеге прстенастог облика са хлоротичним оеролом и зеленим унутрашњим делом. Овакве пеге се сматрају врло карактеристичним за шарку. Број пеге на листу је различит. Најбоље видљиви симптоми су током јуна, а у току лета симптоми постају мањи видљиви, у јесен се скоро потпуно изгубе. На плоду у току сазревања појављују се карактеристичне полукружне и прстенасте пеге затворено плаве боје. На зараженим плодовима се показују набори и удубљења. Испод набораних површина, месо плода има загасито жуту боју, код многих сората симптоми су видљиви и на коштици у виду тамних пеге. Промене на плодовима доводе до њиховог пропадања и опадања. Заражени плодови губе трзисну и употребну вредност. Најосетљивија сорта је Позегаца, мање осетљиве су Стенле у и Цацанске сорте. Вирус се сирити садним материјалом, калемљењем и инсектима.

Мере заштите: Здрав садни материјал, сузбијање инсеката и гајење толерантних сората.

Симптоми шарке на листу

Симптоми шарке на плоду

Саветодавац: Славица Стојкић

БАКТЕРИОЗЕ ПАПРИКЕ И ПАСУЉА

Последњих година смо сведоци све веће појаве бактериоза на разним врстама гајеног поврћа које наносе веома значајне, економске штете.

Бактериозна пламењача паприке, чији је проузроковач бактерија *Xanthomonas campestris* pv. *vesicatoria* је најраспрострањенија и економски најштетнија бактериоза на паприци код нас.

Бактериозна пегавост лишћа паприке при масовној инфекцији проузрокује опадања зараженог лишћа и често изазива дефолијацију, што доводи до значајног смањења приноса.

Прве промене се уочавају крајем јуна и почетком јула, после кишног периода или наводњавања. На листу се појављују мање, влажне пеге које се при повишеним температурама и већом влажношћу ваздуха шире и образују крупне, мрке пеге које су окружене хлоротичним ореолом. Пегавост и хлороза се шире захватајући млађе лишће, а јаче оболели доњи листови жуте и опадају.

Извор заразе за бактериозну пламењачу паприке, представљају остаци оболелих биљака и заражено семе, одакле се инфекција преноси на расад, а затим на биљке у пољу. Паразит се даље шири кишним капима, наводњавањем и ветром. Топло и кишовито време погодују ширењу инфекције.

Ефикасна контрола бактериоза може се решавати истовременим обухватањем три основна правца заштите:

1. употреба здравог семена и избор отпорних сорти за сетву,
2. уклањање биљних остатака и правилан плодород,
3. хемијска заштита.

Са хемијском заштитом треба почети пре појаве уочљивих симптома заразе, јер када се симптоми уоче за ефикасну заштиту је касно. На жалост код нас, а и у свету нема ефикасних препарата за сузбијање бактерија, већ се препоручују препарати на бази бакарних хлорида и бакарних хидроксида.

Препорука произвођачима паприке је:

- заштита са бакарним препаратима (Бакарниоксихлорид, Коцид, Бакроцид, Купросат), кренути одмах после укорјењавања и наставити сваких 10-14 дана до интензивног цветања.
- Ако у периоду интензивног цветања (јун, јул) имамо оптималне услове за развој и ширење бактерије (температура 25-32°C, висока влажност - киша, наводњавање) треба наставити заштиту са препаратима на бази активне материје бакар (Pergado P), метирам + тробазни бакарсулфат (Polygam DF + Kuprosat), боскалид и пураклостробин (Signum).
- Произвођачи треба да воде рачуна да примену бакарних препарата у време цветања паприке ураде у вечерњим часовима како би фитотоксичност ових препарата на цвет била минимална.

симптом на плоду

симптом на листу паприке

Бактериозна пламењача пасуља, чији је проузроковач *Xanthomonas campestris* pv. *phaseoli* је најзначајнија и најраспрострањенија бактериоза на пасуљу код нас. Код пасуља ова бактерија проузрокује пламењачу и код нас се јавља готово сваке године и сматра се најштетнијим оболењем код пасуља.

Најочљивији су симптоми на листовима и махунама. Формирају се ситне и влажне пеге које се брзо шире и спајају, и долази до некрозе лисне површине - лист изумире, постаје сув и ломљив, долази до цепања лишћа, а при јачој зарази и до опадања. На махунама се уочавају округласте, масне пеге, које временом постају удубљене, црвенкастомрке боје и прекривене жућкастом течношћу – бактеријским ексудатом. При јачој зарази махуне заостају у порасту и деформишу се. Са махуне бактерија продире на семе, где се такође појављују пеге.

Прве заразе бактеријом потичу из зараженог семена, одакле се зараза са болесних биљака шири на суседне здраве биљке. Бактерија се шири кишним капима, наводњавањем, ветром, инсектима, а њеном ширењу погодује топло и влажно време.

Као и код бактериозе паприке и код пасуља, ефикасна контрола ових болести обухвата три основна правца рада: 1. употребу здравог семена и избор мање осетљивих сорти за сетву, 2. уклањање биљних остатака и правилан плодоред 3. и хемијску заштиту.

Препорука је да се са применом препарата на бази бакра почне пре почетка цветања пасуља и ако су повољни временски услови за развој бактерија (температура и влажност) да се настави третирање и у време цветања и формирања махуна јуни, јули. Ове третмане обавезно изводити у вечерњим часовима како би фитотоксичност на гајену биљку пасуља била мања. Од препарата који су испитивани у огледу задовољавајућу ефикасност су испољили Коцид, Пергадо Р, Бакарниоксихлорид, Фунгуран ОХ и Купросат.

Симптоми на листовима пасуља

Саветодавац: Жаклина Младеновић

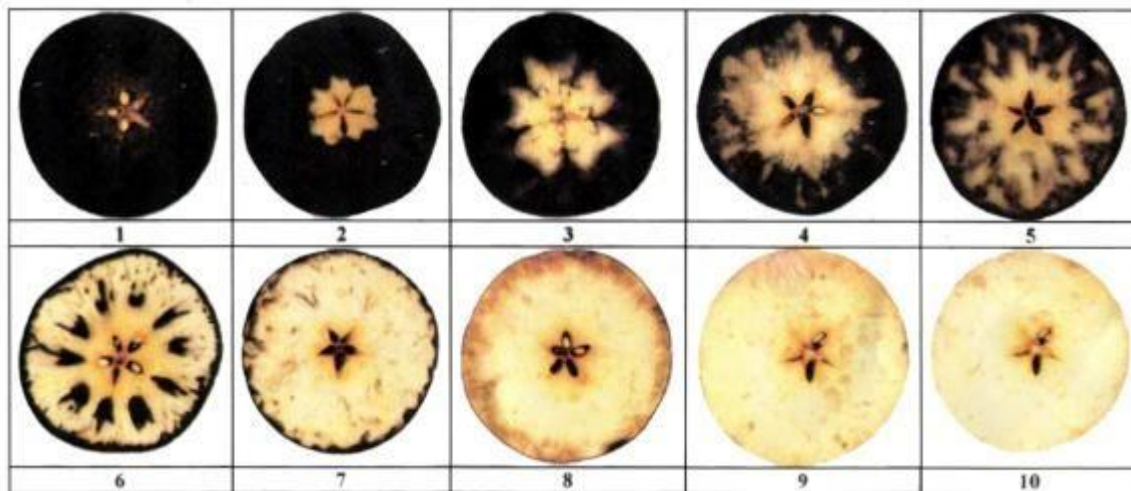
ОДРЕЂИВАЊЕ ОПТИМАЛНОГ ВРЕМЕНА БЕРБЕ ЈАБУКЕ

Велики број пољопривредних произвођача са бербом јабуке почиње када плодови добију карактеристичну сортну обојеност или када плодови почињу да опадају. Ове методе могу бити корисне уколико се плодови у што краћем временском периоду пласирају на тржиште. Плодови који се прерано беру имају мању тежину и подложнији су физиолошким оболењима која се јављају у складишту. Уколико се прекасно беру подложнији су појави стаклавости плодова и појави горких пега.

За одређивање оптималног времена бербе јабуке користимо методе:

- Јодно-скробни тест
- Чврстина мезокарпа плода
- Количина растворљиве суве материје плода

Јодно-скробни тест-Овом методом се одређује када је најповољнији однос шећера и скроба. Плодови се узимају за анализу насумичним биранјем са већег броја стабала и свих делова стабла. Одабране плодове попречно пресецамо и потапамо у припремљен раствор. Након неколико минута месо плода ће почети да мења боју у плаво и тада упоређујемо са шемом зрелости плодова. Што је мање обојен попречни пресек то су плодови зрелији. Где је оцена 1 плод је потпуно зелен, а оценом 8 презрео плод.

Након обављеног јодно-скробног теста плодове сконити ван домаћаја деце.

Мерење чврстоће мезокарпа плода врши се пенантрометром. Пенантрометри раде на принципу мерења силе отпора изражене у (Н/цм²), коју пружа мезокарпом плода приликом утискивања уводне игле у плод. Са мерењем започети петнаестак дана пре очекивања планираног времена бербе. Са зрењем плода чврстоћа мезокарпа плода се смањује.

Количина растворљиве суве материје плода мери се рефрактометром. Од насумично изабраних плодова цедимо сок. За читавање је довољна једна кап сока који се претходно исфилтрира и процеди. Након тога га стављамо на рефрактометар и након тога вршимо читавање.

Саветодавац: Горан Ђорђевић

ПОСТРНА СЕТВА ЦВЕКЛЕ

Цвекла је све траженија повртарска култура, пре свега за индустријску прераду за киселе салате. Она је захвална како због лаке производње тако и за чување и обраду приликом прераде. За прераду у фабрикама може да дође у обзир цвекла из пролећне и из летње сетве, али за прераду у домаћинству за киселу цвеклу за зимницу обично се користи цвекла из пострне сетве. Још је боља цвекла посејана после грашка или младог кромпира, али то су ипак мале површине. Цвекла се у пролеће сеје када се земљиште загреје на 6-10 Ц. Оптимална температура за раст биљке је 20-25 Ц. Цвекла је у суштини иста биљна врста као и шећерна и сточна репа, тако да је и технологија производње врло слична. Дубоко орање се изводи на 30-ак цм, а том приликом се заорава стајњак и комплексна ђубрива. Размак сетве је најчешће 50 x 8-10 цм. Према дужини вегетације цвеклу можемо да поделимо на ране сорте које пристижу за 80-110 дана, средње за 110-130 и касне са дужином вегетације од 130-145 дана. Цвекла може да се вади у пуној зрелости када има највећи принос, али тада корен мирише на земљу и има грубљу структуру. Најквалитетнија је млађа цвекла са непотпуним порастом, нежнијом структуром унутрашњости корена и тањом кором; таква цвекла се боље чува у траповима; она се вади 75-90 дана после ницања. Постоји велики избор сората – Египатска, Бикор, Детроит, Паланачка црвена, а све више се гаје сорте издуженог корена, нпр. Уник и Цилиндра. Приликом пострне сетве, а нарочито ако се мало закасни па сетва треба да се обави крајем јула или чак почетком августа, много помаже потапање семена у млаку воду на температури 22-23 Ц у току два дана, после тога се просуши и сеје. У ту сврху одличне резултате даје третман семена биостимулаторима на бази биљног хормона раста ауксина, нпр. Славол С. Семе цвекле није појединачно као код шећерне репе, већ је у клупку по неколико семенке, тако да после ницања мора да се изврши проређивање. Највећи проблем у пострној сетви причињава висока температура у време ницања. Наиме, као и остале биљке из хладног и умереног појаса чије је ницање прилагођено на нижим температурама током пролећа или јесени, тако и цвекла најбоље ниче на 15-19 Ц за 4 дана, док на 4-5 Ц ниче за 22 дана. Температуре преко 30 Ц инхибирају ницање, па се врло често дешава да летња сетва не успе. Већина произвођача

одмах посумња на квалитет семена, али мало њих зна за температурна ограничења за ницање. Пошто су летњи месеци по правилу сушни, топли и брзо се губи влага из земљишта, летња производња цвекле не може се замислити без заливања, које се обавља у више наврата по потреби. Хербициди који се користе у производњи шећерне репе могу да се користе и за цвеклу, такође је обавезна и заштита од бувача и церкоспоре. Зависно од величине корена, принос може да буде од 20 до 30 т/ха. Током зиме се најбоље чува на 0 Ц. На малим површинама могућа је производња из расада ради ранијег пристизања, али овај начин за нас нема већи практичан значај.

Саветодавац: Драгомир Радић

ИПАРД II ПРОГРАМ ЕУ- МЕРА 7

- није активна -

Мера 7 се односи на диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања.

Општи циљеви донација:

- 1.Подизање нивоа диверсификације и развоја економских активности у руралним подручјима кроз развој пословних активности, са могућношћу отварања нових радних места и директно повећање прихода фарми и домаћинства
- 2.Побољшање квалитета живота у руралним подручјима и на тај начин смањење расељавања руралних подручја.

Специфични циљеви донација:

- 1.Инвестициона подршка развоју туристичких објеката и услуга до пољопривредним произвођачима и другим привредним субјектима у руралним областима, и на тај начин експанзија привредних активности у земљи у области руралног туризма;
- 2.Подршка развоју туристичких рекреативних активности, посебно за породични и дечији туризам.

Инвестиције се односе на:

- 1.Улагање у изградњу и / или реконструкцију и / или опремање објеката за пружање туристичких и угоститељских услуга, као што су собе, ресторани и други објекти, укључујући и објекте за рекреацију, играње, туристичких кампова, побољшање објеката на отвореном (за јахање, риболов у унутрашњим водама, бициклизму, тематских стаза) трошкови маркетинга, као што су штампање пропагандног материјала, стварање / одржавање сајта.

Износ донација од вредности укупних инвестиција:

1.износи до 65% вредности инвестиције (укупних прихватљивих трошкова);

Минимални и максимални износ повраћаја средстава:

1.Минимални износ повраћаја средстава је 5.000 евра;

2.Максимални износ повраћаја средстава је 300.000 евра;

Корисник не може да прими више од 400.000 евра јавне подршке у оквиру ИПАРД 2 програма.

Корисници могу бити:

1.Регистровани пољопривредници или чланови пољопривредног газдинства који се баве пољопривредним или непољопривредним активностима на селу;

2.Микро и мала приватна правна лица, која су основана, или раде у руралним подручјима. Правна лица, истог распона, основана изван руралних подручја такође су прихватљива за подршку ако се подржане инвестиције/активности налазе у руралним подручјима.

3.Специфични критеријуми прихватљивости за рурални туризам; Максималан број лежајева је ограничен на 30 лежајева по регистрованом кориснику.

Саветодавац: Горан Павловић

СУБВЕНЦИОНИСАЊЕ НАБАВКЕ КВАЛИТЕТНОГ ПРИПЛОДНОГ МАТЕРИЈАЛА МИНИСТАРСТВА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Право на подстицаје остварују лица која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава и налазе се у активном статусу, и то:

1)физичко лице – носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства;

2)предузетник;

3)привредно друштво;

4)земљорадничка задруга која има најмање пет чланова задруге који су уписани у Регистар као носиоци или чланови пет различитих комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава у активном статусу;

5)средња школа;

6)научноистраживачка организација у области пољопривреде

7)манастир.

Право на подстицај се остварује уколико је инвестиција у набавку квалитетног приплодног грла, односно квалитетне приплодне пчелиње матице која је предмет захтева реализована у периоду од 16. октобра претходне календарске године, а најкасније до дана подношења захтева за остваривање права на подстицаје.

Поступак за остваривање права на подстицаје покреће се подношењем захтева за остваривање права на подстицај министарству надлежном за послове

пољопривреде – Управи за аграрна плаћања за сваку календарску годину, у периоду од 1. јула до 15. октобра текуће године. Подносилац подноси само један захтев за остваривање права на подстицаје у календарској години, за једну или више инвестиција.

Општи услови:

1. инвестиције за набавку јуница и бикова товних раса – на пољопривредном газдинству има најмање три, а највише 100 грла крава товних раса,
2. инвестиције за набавку квалитетних приплодних грла оваца и коза – на пољопривредном газдинству има најмање десет, а највише 400 грла оваца и коза,
3. инвестиције за набавку квалитетних приплодних грла свиња – на пољопривредном газдинству има најмање 10, а највише 1000 грла свиња,
4. инвестиције за набавку квалитетних приплодних кошница пчела пчелињих матица – на пољопривредном газдинству има најмање пет, а највише 500.

Додатни услови:

1. на пољопривредном газдинству има најмање три, а највише 100 крава млечних, односно комбинованих раса;

2. приплодна јуница која је предмет захтева води порекло од мајке са производним особинама квалитетног приплодног грла чија је просечна производња млека у стандардној лактацији преко 5.500 кг за грла комбинованих раса, односно преко 7.500 кг за грла млечних раса. Максимални износи подстицаја по квалитетном приплодном грлу јесу:

1. за набавку јунице млечне и комбиноване расе 140.000 динара, а за набавку јунице и бика товне расе- 125.000 динара;
2. за набавку двиске (овце и козе)- 20.000 динара;
3. за набавку двиска- 30.000 динара;
4. за набавку назимице- 18.000 динара;
5. за набавку супрасне назимице и нераста- 24.000 динара;
6. за набавку пчелиње матице – 600 динара.

Највиши укупни износ подстицаја који подносилац може да оствари по захтеву за једну календарску годину износи 3.000.000 динара.

Саветодавац: Снежана Петровић

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ !!!

Обавештавамо пољопривредне произвођаче који желе да продају своје пољопривредне производе преко портала www.agronuda.com да се могу обратити саветодавцима ПССС Смедерево, лично или на телефон службе за објављивање понуде производа. Услуга коришћења портала агропунда је бесплатна. На овом порталу за оглашавање продаје пољопривредних производа можете објавити продају живе стоке, воћа, поврћа и житарица.

***026/4711-035, E-mail:info@psssd.org.rs
11431 Колари, Железничка бб,
Саветодавна служба ПССС Смедерево***

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 15.-21.07.2019. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA														VOJVODINA								
	Beograd Kalenik	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Piroć	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovića	Subotica	Zrenjanin	
Boranija-žuta (String beans-motled)	250	250		100		250				130	80	150				150	250	230	160		150		
Brokoli (Broccoli)	400	350								230							350	350					
Dinja (Melon)	60	50				60	70	70	50		80	80	50		40	60	60		60		50	50	
Karfiol (Cauliflower)	400	350					180		120						180		350	350				80	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	100	80	50	80	70	50	100	70	50	70	50	70	70	50	100	60	90	120	70		80	60	
Krompir (Potato)	100	80	60		60	60	50	50	70	50	50	70	50	40	60	50	80	60	80		40	40	
Kupus (Cabbage)	70	60	30	50	60	25	40	40	40	50	40	50	30	30	40	40	60		40		40	60	
Lubenica (Watermelon)	60	50	60	40		50	35	40	40		40	35	30		30	30	50	60	50		40	30	
Luk beli (Garlic)	800	600	500	350	600	500	400	600	500	350	350	600	400	230	500	360	600	600	350				300
Luk-crni (Onion)	100	80	120	60	90	50	70	70	80	80	60	80	70	50	80	80	80	80	50		40	80	
Paprika-babura (Pepper-babura)	150	130				80			100		80		100		80	100	120	200	120		80	100	
Paprika-ostala (Pepper-other)	300	200		100		80	150			100	60			200	180								
Paprika-šilja (Pepper- šilja)	150	140	140		150	100		130	100	100	60	110	100		100	180		200				120	
Paradajz (Tomato)	120	120	80	80	120	80	100	80	100	90	80	100	80		80	80	100		80		80	100	
Pasulj-beli (Beans white)	360	300	250	210	300	320	220	300	250	260	250	260	240	200	220	300	350	250	350		280	300	
Patidžan (Eggplant)	120	120	100			200							150										100
Praziluk (Leek)	250	200							130					110	80								
Španać (Spinach)	300	300													180		250	300			150		
Tikvice (Zucchini)	120	100	50	50	60	40	60	70	50		50	60	50	40	60	60		100	60		40	50	
Zelena salata (Lettuce)	60	60				50	60				30				40		50	50	50		40		
Šargarepa (Carrot)	100	80	60	70	70	60	80	80	50	70	60	90	80	50	80	80	80	90	100		50	60	

www.stips.mhnpolj.gov.rs

Strana 4

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 15.-21.07.2019. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija											Vojvodina									
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Bikovi	>500kg	SM				250			230				240	230						240			
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150									140									
Jagnjad	sve težine	sve rase	230	200	200	200	230	300		260	260	270	260	250	200				300				
Jarad	sve težine	sve rase			190	180	200	200			220		200						230				
Junad	350-480kg	sve rase							210														
Junad	>480kg	sve rase																210					
Koze	sve težine	sve rase	130		120		150	110			140		120										
Krave za klanje	sve težine	HF																140					
Krave za klanje	sve težine	SM				160			150	140								150					
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		150	130	100	100											100					
Ovca	sve težine	sve rase	160	140	120	130	150	160		140	150	150		110				120					
Prasad	16-25kg	sve rase	220	200	200	200	220	200	270	220	180	190	250	190	230	210		240	250				
Prasad	<=15kg	sve rase	220	220			230		270	230	220	200	260					250					
Telad	80-160kg	SM				470			450	360		430		400	540	500		360					
Tovljenici	80-120kg	sve rase		160	150	140	150			120	160		140	130	150			150	150				
Tovljenici	>120kg	sve rase		160		120		140		110			130		130				140				
Šilježad	sve težine	sve rase	220							200	200												

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 15.-21.07.2019. godine

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA															VOJVODINA							
	Beograd	Kalenić	Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Leskovac	Šabac	Užice	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Banana (Banana)	150	150	120	140	130	120	120	120	140	120	120		80	110	90	130	120	150	120	150	90		
Borovnica (Blueberry)	600	600	700	600				600	950						1000		600						
Breskva (Peach)	100	80	60	50	80	60	50		70	40	80	120	70		50	60	100	80	80			100	80
Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	120	120				70			100		80			45		50	100	60					50
Jabuka-ostale(Apples-other)		100	50	60	70		100	30	50	45	80		55		40			50				30	50
Kajsija (Apricot)	100	90		60	70	100	60	80	100	35	100		70	50	70	80	100	100	60				60
Kruška (Pear)	150		100	80		60		150	180	110	80		100		100		160	200					80
Kupina (Blackberry)	400	300				200	200					200			250								
Limun (Lemon)	300	250	160	170	250	300	250	240	200		200	240	200	180	200	200	300	200					150
Malina (Raspberry)	350	350	200	230	250	200	250	220	250	300	200	250	180		220	300	300	350					450 400
Nektarina (Nectarine)	100	80	70	50		50	60	80		40	80		70		70	80	100	80				80	80
Orah (Walnut)	900	800	900	800	800	1000	800	700	750	750	800	800	700	850	800	900	900	1000	900				750
Pomorandža (Orange)	200	150	130		150		150	120		90	120		150	90	120	140	200	120					100
Šljiva (Plum)	80	70	40	50	50	80	50	80	60	35	100	50	50	35	70	60	80	100					70